

*Załącznik
do Uchwały Nr.....
Rady Miejskiej w Zamościu
z dnia*

AKCEPTUJĘ:

Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu

Program opieki nad dzieckiem i rodziną na lata 2007 -2010

Zamość, luty 2007

*Dzieci są wiosną rodziny i społeczeństwa,
nadzieją, która ciągle kwitnie, przyszłością,
która bez przerwy się otwiera.
(...) Nie może i nie powinno być dzieci
porzuconych.
Ani dzieci bez rodziny. Ani dzieci ulicy...
(...) Należy czuwać, aby dobro dziecka było
zawsze stawiane na pierwszym miejscu.*

Jan Paweł II

Wstęp

W wyniku reformy administracyjnej kraju zadania związane z opieką nad dzieckiem i rodziną zostały przypisane do realizacji samorządowi powiatu. Przejmowanie zadań z resortu oświaty odbywało się etapowo, a całość zagadnień została zawarta w ustawie o pomocy społecznej w rozdziale „Opieka nad rodziną i dzieckiem”. Rezultatem wprowadzonych zmian było przypisanie gminom zadań w zakresie profilaktyki i zabezpieczenia podstawowych potrzeb dziecka i rodziny, natomiast na powiat nałożono obowiązek realizowania zadań specjalistycznych (poradnictwo rodzinne, terapia rodzinna, zapewnienie dzieciom opieki i wychowania poza rodziną) oraz tworzenia i wdrażania programów pomocy dziecku i rodzinie.

Nadrzędnym celem pomocy społecznej, wynikającym z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. Nr 64, poz. 593 ze zm.) o pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Ustawowe zadania powiatu w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną obejmują w szczególności:

- Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
- Organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci oraz wypłacanie wynagrodzenia zawodowym rodzinom zastępczym
- Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców m.in. poprzez prowadzenie ośrodków adopcyjno – opiekuńczych, placówek opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci i młodzieży w tym placówek wsparcia dziennego
- Pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych na terenie innego powiat,
- Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i na kontynuowanie nauki oraz pomoc w integracji ze środowiskiem osobom opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, rodziny zastępcze oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mającym braki w przystosowaniu się
- Prowadzenie mieszkań chronionych i powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi,
- Prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej

Kierunki działań przyjęte przy opracowaniu Programu wynikają z zasady pomocniczości i za priorytet uznają wpiękanie rodziny, zapobieganie jej rozpadowi

i przywracanie utraconych funkcji, a w sytuacjach koniecznych zapewnienie dziecku opieki i wychowania poza rodziną naturalną. Uznanie rodziny jako najlepszego środowiska wychowawczego dla dziecka rodzi konieczność skoordynowania działań instytucji publicznych i organizacji pozarządowych działających w lokalnym środowisku, tak aby kompleksowo zabezpieczyć jej potrzeby. Temu celowi ma służyć lokalny program systemu opieki nad dzieckiem i rodziną. **Opracowanie tego dokumentu jest niezbędne także do umożliwienia samorządowi i organizacjom pozarządowym pozyskiwania dodatkowych środków pozabudżetowych w celu realizacji przypisanych zadań.**

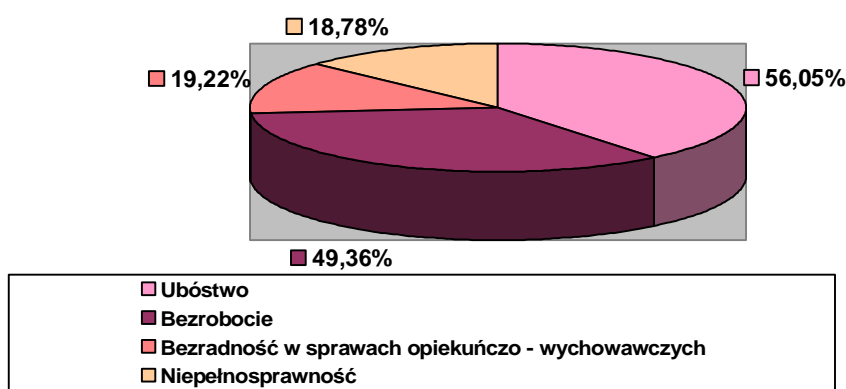
Lokalny program systemu pomocy dziecku i rodzinie wpisuje się w realizację celu głównego 2: „Zintegrowany system wsparcia osób i rodzin” i celu głównego 5: „Modernizacja i podnoszenie standardu jednostek działających w sferze społecznej” zawartych w „Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Zamość na lata 2004-2006 oraz kierunków na lata 2007 - 2013” przyjętej Uchwałą Nr XXV/274/2004 Rady Miejskiej w Zamościu z dnia 27.09.2004 roku. Program jest też zgodny z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu wśród Dzieci i Młodzieży, zasadami budowania lokalnych systemów opieki nad dzieckiem i rodziną zawartymi w „Programie wspierania jednostek samorządu terytorialnego w Budowaniu Lokalnego Systemu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną”, (Program wyznacza kierunki działań dla samorządów i obszary działań, na które możliwe będzie pozyskanie środków finansowych z budżetu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej) oraz dokumentami opracowanymi na poziomie województwa.

Niniejszy program stanowi kontynuację działań wynikających z „Programu budowania systemu opieki nad dzieckiem i rodziną na terenie Miasta Zamość na lata 2005-2006 r.”, a także wprowadza nowe rozwiązania. Program powstał w oparciu o diagnozę środowiska i konsultację zarówno z instytucjami, placówkami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz opieki nad dzieckiem. Przy opracowywaniu programu przyjęto następujące **kierunki i zasady systemu opieki nad dzieckiem i rodziną na terenie Miasta Zamość:**

- § **Utrzymanie dziecka w środowisku rodzinnym** – wyrażające się uznaniem i konsekwentnym realizowaniem zasady podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka i podejmowaniem działań (poradnictwo, terapia rodzinna, placówki wsparcia dziennego, praca socjalna) służących pozostaniu dziecka w rodzinie oraz prowadzenie działań mających na celu zapewnienie ciągłej relacji ze środowiskiem podczas pobytu poza rodziną i oddziaływań umożliwiających powrót dziecka do rodziny, tak by jak najkrócej zwalniać rodziców z odpowiedzialności za dziecko.
- § **Zapobieganie patologiom społecznym i organizowanie pomocy w sytuacjach kryzysowych**
- § **Rozwój rodzinnych form opieki nad dzieckiem**
- § **Przygotowanie wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych do samodzielnego życia**
- § **Wysoki standard usług**

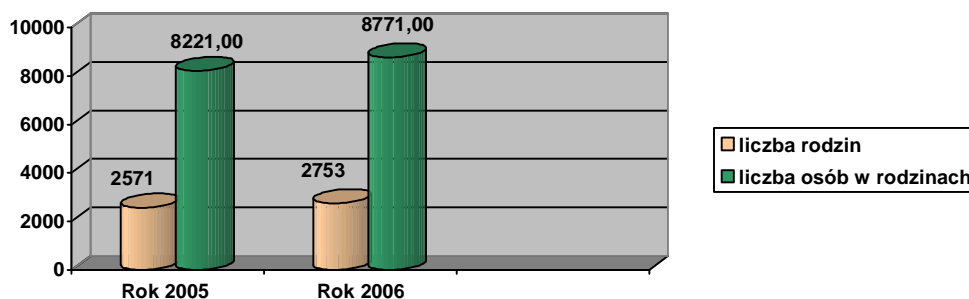
I. Diagnoza sytuacji rodzin (w zarysie)

Opracowana na potrzeby strategii rozwiązywania problemów społecznych diagnoza obejmująca lata 2000 – 2003 wskazała na występowanie różnorodnych niepokojących zjawisk, z jakimi borykają się rodziny na terenie miasta. Ponowna analiza problemów rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej potwierdza, iż nadal głównymi powodami występowania o pomoc są ubóstwo i bezrobocie. W roku 2006 ze świadczeń pomocy społecznej (przyznawanych w ramach zadań własnych i zleconych gminie) skorzystało łącznie 2753 rodzin z 8771 osobami. Należy przy tym zaznaczyć, iż klientami Centrum są często rodziny wieloprotymowe, w których występuje kilka negatywnych zjawisk wzajemnie się warunkujących lub skorelowanych. Świadczenie przyznane decyzją osobie lub rodzinie jest zatem często zdeterminowane przez więcej niż jeden problem. Główne powody przyznawania świadczeń w 2006 roku obrazuje poniższy diagram.

Wykres: Powody udzielania świadczeń w 2006 r.

Liczbę rodzin i osób objętych pomocą Centrum w latach 2005 – 2006 przedstawia poniższy wykres:

Jak wynika z powyższego wykresu liczba rodzin objętych pomocą w ramach zadań gminy wzrosła w stosunku do roku 2005 r. o 182 rodziny z 550 osobami.

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Zamościu wynika, że na dzień 31 grudnia 2006 r. zarejestrowanych było 5230 osób bezrobotnych, w tym 3476 osób długotrwale bezrobotnych. Pogłębianie się takich zjawisk jak bezrobocie i związane z tym obniżenie poziomu życia rodzin, brak poczucia stabilizacji zawodowej i życiowej oraz brak poczucia bezpieczeństwa

socjalnego są przyczyną zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodziny, w tym narastającej agresji i przemocy w życiu rodzinnym i społecznym, rozwoju patologii społecznych takich jak alkoholizm, narkomania, zażywanie środków psychoaktywnych.

Jak wynika z danych instytucji zajmujących się problemem przemocy na terenie miasta przemoc domowa jest zwykle skorelowana z nadużywaniem przez członka rodziny alkoholu. Problem przemocy jest zjawiskiem nadal skrywanym, pomimo prowadzonych akcji informacyjnych. W roku 2006 pracownicy socjalni MCPR założyli 60 Niebieskich Kart, na bieżąco reagują też na każde zgłoszenie policji o założeniu przez nią Niebieskiej Karty w rodzinie. W Ośrodku Interwencji Kryzysowej (OIK) w 2006 r. udzielono 2545 porad/interwencji.

Wymienione zjawiska patologiczne prowadzą do rozpadu rodziny, a tym samym wzrostu liczby rodzin niepełnych, sierot społecznych oraz pogłębiania bezradności opiekuńczo – wychowawczej rodzin. Wskazać też należy na negatywne zjawiska wynikające z trudności na rynku pracy. Poszukiwanie zatrudnienia poza granicami kraju lub podejmowanie kilku prac zarobkowych w celu utrzymania rodziny powoduje coraz mniejsze zainteresowanie rodziców problemami dzieci, co z kolei prowadzi do wielu kryzysów i stwarza sytuacje niekontrolowanego wchodzenia przez dzieci i młodzież w nieodpowiednie towarzystwo i udział w nieakceptowanych społecznie formach życia, a także proces demoralizacji.

Z danych pozyskanych z III wydziału Rodzinnego i Nieletnich wynika, iż w 2006 r. zastosowano wobec 52 nieletnich z terenu Zamościa środek wychowawczy w postaci nadzoru kuratora oraz wobec 10 nieletnich środek wychowawczy w postaci skierowania do ośrodka kuratorskiego. Obecnie pod nadzorem kuratora z terenu miasta Zamościa przebywa 150 nieletnich, zaś w ośrodkach kuratorskich przebywa 37 nieletnich. Wyżej wymienione środki wychowawcze zastosowane zostały wobec nieletnich sprawców czynów karalnych i nieletnich, u których stwierdzono okoliczności świadczące o ich demoralizacji (naganne zachowanie wobec nauczycieli i rówieśników, spożywanie alkoholu, niezrealizowanie obowiązku szkolnego, używanie narkotyków).

Nową formą działania mającą na celu wzmocnienie poczucia ochrony ofiar przemocy domowej, w tym szczególnie dzieci, i zapewnienie im szybkiej i skutecznej pomocy jest **Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania i rozwiązywania problemów osób i rodzin dotkniętych przemocą oraz ochrony dziecka – małoletniej ofiary lub świadka przestępstwa**, powołany przez Prezydenta Miasta w styczniu br., składający się z pracowników MCPR (psycholog – koordynator zespołu, pracownik socjalny), psychologa OIK, przedstawiciela Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej (pedagog, psychoprofilaktyk), przedstawiciela Komendy Miejskiej Policji w Zamościu i kuratora zawodowego – przedstawiciela Sądu Rejonowego w Zamościu. W pracach Zespołu, w zależności od potrzeb, uczestniczyć też będą przedstawiciele innych dziedzin (pedagodzy szkolni, przedstawiciele służby zdrowia, organizacji pozarządowych), których wiedza lub doświadczenie potrzebne będą do rozwiązania problemu. Podpisane zostało także Porozumienie o współpracy pomiędzy Prezydentem Miasta Zamość, Sądem Rejonowym w Zamościu i Komendą Miejską Policji w Zamościu w sprawie współpracy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Miasta Zamość. Podpisanie porozumienia i utworzenie zespołu miało na celu stworzenie lokalnej koalicji na rzecz przeciwdziałania przemocy oraz zacieśnienie współpracy instytucji zobligowanych do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia zjawiska i zwalczania jego skutków.

Nie wszystkie rodziny ze względów formalnych (przekroczenie kryteriów dochodowych) są świadczeniobiorcami pomocy społecznej, jednak pozostają w kręgu zainteresowania instytucji pomocy społecznej (Punkt Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego) i innych instytucji (Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, placówki wsparcia dziennego).

Dzieci, które nie znalazły oparcia i właściwej opieki we własnej rodzinie biologicznej są obejmowane pomocą w placówkach wsparcia dziennego (w 2006 r. funkcjonowało 7 świetlic osiedlowych, do których uczęszczało 252

dzieci, w tym 188 dotowanych przez MCPR) albo są kierowane do różnych form opieki zastępczej – umieszczanie w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo – wychowawczych (typu interwencyjnego, rodzinnego, socjalizacyjnego)

W trakcie roku 2006 na terenie miasta funkcjonowało 48 rodzin zastępczych z 72 dziećmi (w tym 5 nowych rodzin zastępczych z 11 dziećmi), 6 dzieci przebywało w rodzinnym domu dziecka, 37 osób w domu dziecka, a w pogotowiu opiekuńczym na wniosek sądu umieszczono 40 wychowanków, z czego: 7 powróciło do własnej rodziny, 8 przekazano do rodzin adopcyjnych, 5 do rodzin zastępczych, 4 umieszczono w placówce socjalizacyjnej, 2 przekazano do placówek resocjalizacyjnych, a 14 dzieci pozostało w Pogotowiu. Konieczność odseparowania dziecka od rodziny biologicznej wynikała z niewydolności wychowawczej, patologii w rodzinach (w tym głównie alkoholizm), niedostosowania społecznego dzieci lub trudności wychowawczych. Na mocy zawartych porozumień ze starostami powiatów Miasto Zamość pokrywało także wydatki z tytułu umieszczenia dzieci w formach opieki zastępczej poza terenem miasta. Liczbę dzieci i rodzaj opieki zastępczej przedstawiają poniższe zestawienia.

Tabela: Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w 2006 roku

Typy rodzin	Liczba rodzin		Liczba dzieci	
	Na terenie miasta	Na terenie innych powiatów	Na terenie miasta	Na terenie innych powiatów
Rodziny zastępcze spokrewnione	41	4	63	6
Rodziny zastępcze niespokrewnione	5	1	5	2
Rodziny zastępcze zawodowe: - wielodzietne - specjalistyczne - o charakterze pogotowia rodzinnego	2	-	4	-
Ogółem	48	5	72	8
Łącznie	53		80	

Z danych statystycznych Miejskiego Centrum wynika, że począwszy od 2004 roku na terenie miasta następuje systematyczny wzrost rodzin zastępczych. Nadal dominującą formą opieki są rodziny spokrewnione z dzieckiem (dziadkowie, rodzeństwo). Ma to swoje pozytywne strony, gdyż dziecko nie zmienia w sposób radykalny swojego środowiska i pozostaje w gronie osób mu znanych i bliskich emocjonalnie, z drugiej jednak strony doświadczenie pracowników Centrum i Ośrodka Adopcyjno – Opiekuńczego wskazuje, iż wiele z tych rodzin wymaga wsparcia, szczególnie w grupie dorastającej młodzieży, gdzie oddziaływania opiekunów (często w wieku emerytalnym) są nieskuteczne.

Inną formą zapewnienia dzieciom rodzinnej opieki zastępczej realizowaną przez Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy we współpracy z sądem opiekuńczym było umieszczanie dzieci w rodzinach adopcyjnych. W 2006 roku ustanowiono 16 rodzin adopcyjnych, które przysposobiły 19 dzieci. Gotowość przysposobienia dziecka zgłosiło 21 rodzin.

Tabela: Liczba wychowanków umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo – wychowawczych

Typ placówki	Liczba dzieci		
	Na terenie miasta	W tym z terenu Zamościa	Poza miastem
Placówka interwencyjna	40	30	-
Placówka rodzinna	6	6	-
Placówka socjalizacyjna	37	28	16
Ogółem	83	64	16

Zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu z dnia 14 lutego 2005 roku w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych Dom Dziecka w Zamościu zrealizował standardy polegające na ograniczeniu do 30 liczby wychowanków w placówce. Powyższy fakt powoduje konieczność rozwijania rodzinnych form opieki zastępczej – niespokrewnionych z dzieckiem zawodowych rodzin zastępczych.

Wychowankowie rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo wychowawczych, a także pozostających poza systemem pomocy społecznej młodzieżowych ośrodków wychowawczych są objęci pomocą mającą na celu integrację ze środowiskiem. Formy pomocy udzielone wychowankom obrazuje tabela.

Tabela: Pomoc dla wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych w 2006 r.

Rodzaj pomocy	Liczba wychowanków		
	Rodzin zastępczych	Placówek opiekuńczo - wychowawczych	Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych
Pomoc na kontynuowanie nauki	22	15	4
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	1	2	-
Pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej	1	6	3

Analiza procesów usamodzielnienia wskazuje, iż systematycznie zwiększa się odsetek wychowanków placówek kontynuujących naukę. Jednak nadal młodzież opuszczająca rodziny zastępcze osiąga wyższy stopień edukacji i przejawia mniejsze problemy w przebiegu toku nauki. Problemem nadal pozostaje stosunkowo długi dla nich okres (średnio 3 lata) oczekiwania na własne mieszkanie, co szczególnie dotyczy wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Nowym zjawiskiem, jakie pojawiło się na przestrzeni ostatnich trzech lat jest usamodzielnianie wychowanek placówek będących matkami. Konstruowanie planu usamodzielnienia i przebieg tego procesu napotyka na liczne trudności. Wychowanki są obejmowane szczególnym wsparciem kadry placówek (o ile opuszczają placówki zamojskie), pracowników Centrum i Ośrodka Adopcyjno – Opiekuńczego nie tylko w zakresie nauki samodzielnego funkcjonowania, ale też pielęgnacji i wychowania dziecka. Na terenie miasta nie istnieje ośrodek wsparcia przystosowany do przyjmowania matek z dziećmi, jednakże istnieje możliwość korzystania z oferty domów dla matek na terenie województwa. Matki z małoletnimi dziećmi zamieszkują też na stacji, gdzie obejmowane są wsparciem i pomocą finansową (o ile kontynuują naukę) przez właściwe centrum pomocy rodzinie.

**Zasoby Miasta Zamość w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną
w systemie pomocy społecznej oraz instytucje i organizacje współpracujące**

Nazwa instytucji	Zakres działania
<p><i>Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu ul. Lwowska 57</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> o Pomoc finansowa, rzeczowa i praca socjalna o Kierowanie do instytucjonalnych form wsparcia o Pomoc dla rodzin zastępczych i wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych o Specjalistyczne Poradnictwo Rodzinne o Realizacja zadań związanych z dofinansowaniem rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych o Realizacja zadań związanych z wypłatą świadczeń rodzinnych i zaliczki alimentacyjnej o Kuchnia Społeczna o Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności o Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie wykonywania zadań pomocy społecznej – PCK, Towarzystwo im. św. Brata Alberta w Zamościu, o Współpraca z Kościołem o Współpraca ze Zgromadzeniem Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi w zakresie prowadzenia Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych Intellektualnie o Współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną Nr 1 w zakresie poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, logopedycznego i zawodowego dla dzieci i młodzieży o Współpraca z pedagogami szkolnymi m.in. w zakresie dożywiania dzieci, wypoczynku letniego i zimowego
<p><i>Dom Dziecka w Zamościu ul. Źródłana 1a</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> o Placówka socjalizacyjna – całodobowa opieka i wychowanie dla dzieci i młodzieży – 30 miejsc o Prowadzenie mieszkań chronionych (dla dziewcząt – 6 miejsc i dla chłopców – 4 miejsca) o Dyżur interwencyjny psychologa (dla mieszkańców miasta mających problemy opiekuńczo – wychowawcze, w tym dzieci i młodzieży) - wt. godz. 16⁰⁰-17⁰⁰
<p><i>Pogotowie Opiekuńcze w Zamościu ul. Źródłana 1a</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> o Placówka interwencyjna – Całodobowa opieka i wychowanie dla dzieci i młodzieży – 18 miejsc w tym 4 dla noworodków przygotowywanych do adopcji, pozostawionych przez matki w szpitalach o Dyżur interwencyjny psychologa (dla mieszkańców miasta mających problemy opiekuńczo – wychowawcze, w tym dzieci i młodzieży) - śr. godz. 10⁰⁰-11⁰⁰
<p><i>Rodzinny Dom Dziecka w Zamościu ul. Infulacka 9/1</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> o Placówka rodzinna – całodobowa opieka i wychowanie dla dzieci i młodzieży – 6 miejsc

<p><i>Ośrodek Adopcyjno Opiekuńczy w Zamościu ul. Prusa 2</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Placówka diagnostyczno – konsultacyjna, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie, i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka, pełnienia funkcji rodziny zastępczej i prowadzenia placówek rodzinnych ◦ Szkolenie i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób prowadzących rodziny zastępcze i placówki rodzinne ◦ Poradnictwo dla dzieci i rodziców, terapia rodzinna dla rodziców dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych ◦ Wspieranie rodzin naturalnych w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez prowadzenie poradnictwa rodzinnego i terapii rodzinnej ◦ Dyżur interwencyjny psychologa (dla mieszkańców miasta mających problemy opiekuńczo – wychowawcze, w tym dzieci i młodzieży) - śr. 16⁰⁰-17⁰⁰
<p><i>Towarzystwo Przyjaciół Dzieci- Oddział Okręgowy w Zamościu ul. Staszica 37</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Prowadzenie placówek wsparcia dziennego (5 świetlic osiedlowych: ul. Orzeszkowej 28 – 25 miejsc, ul. Konopnickiej 6 – 35 miejsc, ul. Zamojskiego 32 B – 35 miejsc, ul. Peowiaków 68A – 28 miejsc i 1 ośrodek wsparcia środowiskowego ul. Staszica 37 – 30 miejsc)
<p><i>Stowarzyszenie „Otwarte Serca” w Zamościu ul. Zamojskiego 48</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Prowadzenie placówek wsparcia dziennego (2 świetlice osiedlowe: ul. Zamojskiego 48A – 50 miejsc, ul. Lwowska 15 - 50 miejsc)
<p><i>Stowarzyszenie „Pomoc dla Sierot” w Zamościu ul. Ormiańska 11</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Wsparcie i pomoc stypendialna dla wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych ◦ Prowadzenie mieszkania chronionego przy. ul. M. Reja dla 4 dziewcząt
<p><i>Środowiskowy Dom Samopomocy w Zamościu Ośrodek Interwencji Kryzysowej ul. Sadowa 51 a</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Ośrodek wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi – 30 miejsc ◦ Ośrodek Interwencji Kryzysowej – pomoc psychologiczna i prawna, kurs samoobrony, grupa wsparcia dla kobiet ofiar przemocy, grupa socjoterapeutyczna dla dzieci, bezpłatna infolinia, hostel (6 miejsc)
<p><i>Zamojskie Centrum Wolontariatu w Zamościu ul. Kolegiacka 16</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ pomoc i wsparcie dla osób samotnych, niepełnosprawnych, chorych, pomoc dla dzieci m. in. w zakresie odrabiania lekcji i nauki języków obcych ◦ szkolenie wolontariuszy ◦ pośrednictwo pracy dla wolontariuszy ◦ pośrednictwo między instytucjami i wolontariuszami
<p><i>Zamojskie Stowarzyszenie Edukacji i Pomocy Socjalnej Młodzieży w Zamościu ul. Kilińskiego 86</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ◦ Prowadzenie Klubu Integracji Społecznej m.in. dla osób długotrwale bezrobotnych, bezdomnych, uzależnionych

II. Cele programu

1. Cel strategiczny

Zorganizowanie sprawnego i zintegrowanego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną

2. Cele operacyjne

2.1 Zapewnienie opieki i wsparcia rodzinom w środowisku lokalnym

2.2 Rozwój rodzinnych form opieki zastępczej

2.3 Podnoszenie jakości usług w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i zapewnienie warunków prawidłowego przebiegu procesu wychowania umieszczonych w nich dzieciom i młodzieży.

2.4 Zorganizowanie pomocy i wsparcia usamodzielniającym się wychowankom placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych

2.5 Doskonalenie zawodowe kadr działających w obszarze pomocy społecznej

Uzasadnienie:

Rodzina jest podstawowym miejscem realizowania swych zadań, w tym funkcji opiekuńczo – wychowawczej polegającej na zabezpieczeniu fizycznych i psychicznych potrzeb jej członków, w tym dzieci i młodzieży. Rodzina przejawiająca trudności lub niewłaściwie realizująca przypisane jej role nie może pozostać sama. Stąd opieka nad dzieckiem i rodziną stała się częścią szerokiego systemu pomocy społecznej. Termin „opieka nad dzieckiem” powinien być rozumiany jako należyte zaspokojenie potrzeb dziecka o charakterze rozwojowym i wychowawczym oraz działania podejmowane przez osoby i instytucje w związku z potencjalnym lub faktycznym zagrożeniem jego dobra. Należy przez to rozumieć także tworzenie systemu świadczeń i usług skierowanych na ochronę i wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży poprzez działania profilaktyczne, opiekę nad dziećmi wychowanymi w rodzinie, wspieranie rodzin, zapewnienie opieki dzieciom pozbawionym warunków do prawidłowego rozwoju i wychowania w rodzinie oraz odseparowanymi od niej, a także pomoc specjalistyczną.

Tak rozbudowany i odpowiedzialny katalog zadań wymaga określenia priorytetów, skoordynowania działań, planowania i organizowania kierunków zmian, zaangażowania wielu instytucji, przedstawicieli Kościoła i organizacji pozarządowych oraz społeczności lokalnej. Ponadto realizacja tak poważnych zadań powoduje konieczność stałego podnoszenia jakości usług, tworzenia stałych i doraźnych zespołów interdyscyplinarnych złożonych ze specjalistów różnych dziedzin, co będzie sprzyjało szybkiemu przepływowi informacji, sprawnemu i kompleksowemu załatwianiu spraw, wzmocnieniu ochrony rodziny i poszczególnych jej członków.

2.1 Zapewnienie opieki i wsparcia rodzinom w środowisku lokalnym

Uzasadnienie

Tworzenie warunków do pełnego rozwoju i wspieranie funkcjonowania rodzin ma fundamentalne znaczenie dla utrzymania właściwych relacji w rodzinie, ich reintegracji, poprawy jakości życia, a także stwarza szanse na prawidłowy rozwój i życie wychowujących się w niej dzieci. Dbalność o rodzinę jest także wyrazem respektowania jej autonomii, prawa dziecka do wychowywania się w środowisku naturalnym i wyrastającej z Konstytucji zasady pomocniczości oraz odpowiedzialności samorządu za los mieszkańców. Działalność profilaktyczna jest przy tym jedną z najtańszych form pomocy.

Zadania:

1. **Wspieranie rodzin w prawidłowym wykonywaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz odzyskiwaniu zdolności do właściwego funkcjonowania w środowisku poprzez pracę socjalną i warsztaty psychologiczne**
2. **Opracowanie i wdrożenie programu terapii rodzin**
3. **Zorganizowanie wsparcia i zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, szczególnie z grup ryzyka (rodzin alkoholicznych, niepełnych, niewydolnych wychowawczo, z przemocą domową).**
4. **Prowadzenie Punktu Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego i rozpowszechnianie informacji o poradnictwie rodzinnym**
5. **Poradnictwo dla kobiet w ciąży i matek z małoletnimi dziećmi.**
6. **Wspieranie rodzin dotkniętych kryzysem, w tym przemocą domową**
7. **Organizowanie kampanii społecznych nt. przyczyn i skutków przemocy w rodzinie**
8. **Udzielanie pomocy materialnej, finansowej i rzeczowej oraz organizowanie pośrednictwa w zakresie aktywizacji zawodowej.**
9. **Zaangażowanie wolontariuszy do pracy na rzecz dzieci i rodzin**
10. **Budowanie sieci współpracy z instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie oraz zapobieganiem niedostosowaniu społecznemu i przestępczości wśród dzieci i młodzieży**
11. **Rozwój współpracy z sądem opiekuńczym, kuratorami sądowymi oraz organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.**

Oczekiwane efekty:

1. Poprawa funkcjonowania rodzin
2. Zmniejszanie zjawiska rozpadu rodzin i dezintegracji więzi rodzinnych
3. Zwiększenie odpowiedzialności rodziców za los dzieci
4. Zwiększenie poczucia ochrony i bezpieczeństwa ofiar przemocy w rodzinie
5. Fachowe i kompleksowe wsparcie osób i rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych
6. Rozszerzenie współpracy lokalnych podmiotów działających w sferze pomocy dziecku i rodzinie oraz zwiększenie sprawności i skuteczności ich działania.

2.2 Rozwój rodzinnych form opieki zastępczej

Uzasadnienie:

Jednym z nadrzędnych zadań pomocy społecznej jest zapewnienie opieki dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców. Może to nastąpić poprzez umieszczenie dziecka w rodzinie adopcyjnej (przy czym jest to wyłączna rola ośrodków adopcyjno – opiekuńczych), rodzinie zastępczej albo placówce opiekuńczo – wychowawczej, która z założenia ma być rozwiązaniem ostatecznym, w przypadku gdy niemożliwe jest zapewnienie dziecku rodzinnej formy opieki. Rodzinne formy opieki są najlepszym rozwiązaniem, w przypadku, gdy dziecko pozbawione jest szansy rozwoju w rodzinie naturalnej.

Zadania:

- 1. Prowadzenie akcji informacyjnych upowszechniających rolę i znaczenie rodzicielstwa zastępczego, w tym nowe formy niespokrewnionych z dzieckiem zawodowych rodzin zastępczych**
- 2. Propagowanie informacji dotyczących tworzenia i pomocy dla rodzin zastępczych na stronach internetowych**
- 3. Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych**
- 4. Przygotowanie rodzin adopcyjnych do przysposobienia dziecka i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne w okresie preadopcyjnym**
- 5. Szkolenie kandydatów na rodziny adopcyjne i zastępcze**
- 6. Wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób i rodzin prowadzących rodzinną opiekę zastępczą**
- 7. Tworzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych**
- 8. Utworzenie grupy socjoterapeutycznej dla wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych**
- 9. Wspieranie psychologiczno – pedagogiczne rodziców naturalnych dziecka**
- 10. Prowadzenie terapii rodziny naturalnej dziecka**
- 11. Rozwój pracy socjalnej z rodzinami naturalnymi w środowisku lokalnym**

Oczekiwane efekty:

1. Zwiększenie liczby rodzin zastępczych i adopcyjnych
2. Powstanie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych grupy socjoterapeutycznej dla wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych
3. Zwiększenie umiejętności opiekuńczych i wychowawczych rodziców zastępczych
4. Zmniejszenie liczby dzieci kierowanych do placówek opieki całodobowej, w tym poza teren Zamościa
5. Zwiększenie odsetka dzieci powracających do rodziny biologicznej

2.3 Podnoszenie jakości usług w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i zapewnienie warunków prawidłowego przebiegu procesu wychowania umieszczonych w nich dzieciom i młodzieży

Uzasadnienie:

Dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej powiat zapewnia opiekę i wychowanie w środowiskach zastępczych, z priorytetem form rodzinnych. W sytuacji niewystarczającego wsparcia przez placówkę wsparcia dziennego i niemożności skierowania do rodziny zastępczej następuje umieszczenie w placówce opiekuńczo – wychowawczej opieki całodobowej tj.: interwencyjnej (Pogotowie Opiekuńcze), socjalizacyjnej (Dom Dziecka) lub rodzinnej (Rodzinny Dom Dziecka).

Działalność placówek powinna opierać się na indywidualnej pracy z dzieckiem i jego rodziną celem umożliwienia powrotu do naturalnego środowiska, a wobec braku takiej możliwości do umieszczenia w rodzinnej formie wychowania zastępczego. Rolą placówki jest też zapewnienie optymalnych warunków dla rozwoju dziecka i wychowania, w tym zaspokojenie wszystkich potrzeb dziecka, w tym socjalno – bytowych, emocjonalnych itp. oraz przygotowanie go do samodzielnego i odpowiedzialnego życia po opuszczeniu placówki.

Zadania:

- 1. Organizowanie i wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego (świetlice środowiskowe, świetlice socjoterapeutyczne, kluby).**
- 2. Analizowanie lokalnych potrzeb w zakresie opieki nad dzieckiem i dostosowanie do nich działalności placówek .**
- 3. Standaryzacja i modernizacja placówek opieki całodobowej.**
- 4. Realizowanie programów socjoterapeutycznych i profilaktycznych.**
- 5. Przygotowywanie dzieci do opuszczenia placówki.**
- 6. Intensyfikacja działań Zespołu ds. Okresowej Oceny Dziecka i podejmowanie działań w stosunku do dzieci z uregulowaną sytuacją prawną celem zapewnienia im rodzinnej opieki zastępczej.**
- 7. Promowanie nowych form pracy z rodziną naturalną.**
- 8. Rozwój wolontariatu i rodzin zaprzyjaźnionych w placówkach.**

Oczekiwane efekty:

1. Podwyższenie jakości usług w placówkach i dostosowanie ich specyfiki do lokalnych potrzeb
2. Objęcie pomocą dzieci i młodzieży w różnego rodzaju placówkach wsparcia dziennego i zmniejszenie liczby dzieci kierowanych do placówek opieki całodobowej
3. Rozpowszechnianie innowacyjnych form pracy z rodziną naturalną.
4. Zwiększenie liczby dzieci powracających do domu rodzinnego lub kierowanych do rodzinnych form wychowania zastępczego
5. Przygotowanie wychowanków do samodzielności po opuszczeniu placówki
6. Upowszechnianie idei rodzin zaprzyjaźnionych

2.4 Zorganizowanie pomocy i wsparcia usamodzielniającym się wychowankom placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych

Uzasadnienie:

Bieżąca współpraca i monitorowanie sytuacji wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych wskazuje, iż osoby te nie są w wystarczającym stopniu przygotowani do samodzielnego i odpowiedzialnego funkcjonowania w społeczeństwie. Główne problemy dotyczą wychowanków placówek, którym trudniej jest odnaleźć się w nowej rzeczywistości. Dominującymi trudnościami są: pozyskanie mieszkania, uzyskanie wysokiego stopnia edukacji i znalezienie pracy, ale także racjonalne gospodarowanie środkami finansowymi i umiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego. Z tego względu wejście wychowanków w dorosłe życie powinno być procesem wspieranym i monitorowanym przez służby społeczne.

Zadania:

- 1. Wsparcie wychowanków w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych – w tym w mieszkaniu chronionym**
- 2. Wsparcie wychowanków w szkoleniu zawodowym i pozyskaniu zatrudnienia.**
- 3. Motywowanie wychowanków do nauki**
- 4. Pomoc w uzyskaniu przysługujących świadczeń z tytułu usamodzielnienia.**
- 5. Działalność informacyjno - szkoleniowa**

Oczekiwane efekty:

1. Zdobyte umiejętności racjonalnego gospodarowania środkami pieniężnymi i kształtowania odpowiedzialności za podejmowane decyzje
2. Uzyskanie przez wychowanków wykształcenia bądź kwalifikacji zawodowych zgodnych z ich możliwościami i aspiracjami
3. Zdobyte umiejętności poszukiwania zatrudnienia
4. Życiowe usamodzielnienie wychowanków i ich integracja ze społeczeństwem
5. Posiadanie przez wychowanków pełnej informacji dotyczącej przysługujących świadczeń, uprawnień, przepisów prawa

2.5 Doskonalenie zawodowe kadr działających w obszarze pomocy społecznej

Uzasadnienie:

Zorganizowanie sprawnie funkcjonującego systemu pomocy rodzinom i zapewnienie wysokiego standardu świadczonych usług wymaga systematycznego podnoszenia kwalifikacji i szkoleń kadry działającej w jednostkach pomocy społecznej i podmiotów współpracujących w realizacji zadań z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną. Doskonalenie umiejętności jest niezbędnym warunkiem właściwej realizacji zadań, w tym diagnozowania przyczyn zjawisk niekorzystnych, formułowania programów naprawczych, podejmowania nowatorskich działań i innowacyjnych rozwiązań. Istotne jest też dobre przygotowanie wolontariuszy do pracy w obszarze pomocy społecznej. Dla wysokiego standardu świadczonych usług jest też istotny szybki przepływ informacji pomiędzy organizacjami współpracującymi w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną m.in. poprzez powoływanie stałych i doraźnych zespołów interdyscyplinarnych, składających się z profesjonalistów różnych dziedzin, mających na celu kompleksowe rozwiązanie sytuacji problemowej oraz wymianę doświadczeń.

Zadania:

- 1. Podniesienie jakości usług w zakresie zadań związanych z pomocą rodzinie i dziecku.**
- 2. Szkolenie pracowników socjalnych oraz innych osób zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej i wolontariuszy w zakresie pracy z rodziną i form pomocy rodzinom.**
- 3. Tworzenie stałych i doraźnych zespołów interdyscyplinarnych.**
- 4. Współpraca z instytucjami zaangażowanymi w pracę z rodzinami, w tym przedstawicielami sądu opiekuńczego i kuratorami sądowymi.**
- 5. Zapewnienie dostępu do literatury fachowej, niezbędnego oprogramowania i sprzętu do prowadzenia działalności szkoleniowej.**

Oczekiwane rezultaty:

1. Wysoki standard świadczonych usług.
2. Wzrost umiejętności kadry jednostek pomocy społecznej i innych podmiotów wykonujących zadania z obszaru pomocy społecznej.
3. Pogłębienie wiedzy wolontariuszy
4. Zapobieganie wypaleniu zawodowemu pracowników socjalnych i kadry pracującej z dziećmi

III. Harmonogram realizacji działań

Harmonogram realizacji działań podejmowanych w ramach realizacji Miejskiego Programu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną stanowi załącznik do programu.

IV. Sposób realizacji działań

Działania realizowane w ramach poszczególnych celów operacyjnych mogą być wykonywane przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej w ramach posiadanych zasobów kadrowych i lokalowych, a także zlecane do realizacji podmiotom niepublicznym, w tym organizacjom społecznym i pozarządowym, kościołom katolickim, związkom wyznaniowym oraz osobom fizycznym i prawnym.

Zadania mają charakter długofalowy, a ich realizacja będzie cyklicznie monitorowana. Stosownie do potrzeb przewiduje się możliwość wprowadzenia zmian lub aktualizacji celów i działań.

V. Projektowane źródła finansowania

Program może być finansowany w oparciu o:

- a) środki budżetu miasta (gminy i powiatu),
- b) fundusze pozyskane w ramach resortowych programów osłonowych z zakresu opieki nad dzieckiem i rodziną
- c) środki własne organizacji pozarządowych i fundacji
- d) inne środki pozabudżetowe

VI. Instytucje wspierające realizację programu

Głównym realizatorem i koordynatorem realizacji zadań w ramach systemu opieki nad dzieckiem i rodziną jest Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu.

Podmioty współpracujące:

- § Dom Dziecka
- § Pogotowie Opiekuńcze
- § Rodzinny Dom Dziecka
- § Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy
- § Środowiskowy Dom Samopomocy
- § Powiatowy Urząd Pracy
- § Wydział Promocji, Kultury i Spraw Społecznych Urzędu Miasta
- § Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- § Komenda Miejska Policji
- § Straż Miejska
- § Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 1
- § Szkoły podstawowe, gimnazja i szkoły ponadgimnazjalne
- § Kościoł i organizacje pozarządowe, w tym m.in.: Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Stowarzyszenie „Otwarte Serca”, Stowarzyszenie „Pomoc dla Sierot”,
- § CIS, KIS

Inni ważni partnerzy:

- § Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie (Wydział Polityki Społecznej w Lublinie i Oddział Spraw Społecznych – Delegatura w Zamościu)
- § Sąd Rejonowy
- § Zespoły Kuratorskiej Służby Sądowej (ds. Nieletnich i ds. Dorosłych)
- § Przewodniczący zarządów osiedli
- § Inicjatywy nieformalne (grupy sąsiedzkie, grupy rówieśnicze)

*Załącznik
do Uchwały Nr.....
Rady Miejskiej w Zamościu
z dnia*

Harmonogram realizacji działań

Cel operacyjny – Zapewnienie opieki i wsparcia rodzinom w środowisku lokalnym

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Podmioty współpracujące	Termin realizacji
1.	Wspieranie rodzin w prawidłowym wykonywaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz odzyskiwaniu zdolności do właściwego funkcjonowania w środowisku poprzez pracę socjalną i warsztaty psychologiczne	M CPR OAO Placówki opiekuńczo - wychowawcze organizacje pozarządowe	Organizacje pozarządowe	2007 -2010 r.
2.	Opracowanie i wdrożenie programu terapii rodzin	M CPR OAO	Organizacje pozarządowe	2007 r.
3.	Zorganizowanie wsparcia i zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży, szczególnie z grup ryzyka (rodzin alkoholycznych, niepełnych, niewydolnych wychowawczo, z przemocą domową).	M CPR	WPKiSS Kościół kuratorzy sądowi organizacje pozarządowe	2007 - 2010 r.
4.	Prowadzenie Punktu Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego i rozpowszechnianie informacji o poradnictwie rodzinnym	M CPR	Placówki opiekuńczo – wychowawcze OIK OAO Organizacje pozarządowe Kościół placówki służby zdrowia	2007 - 2010 r.

5.	Poradnictwo dla kobiet w ciąży i matek z małoletnimi dziećmi .	OAO	MCPR, organizacje pozarządowe Kościół placówki służby zdrowia	2007-2010 r.
6.	Wspieranie rodzin dotkniętych kryzysem, w tym przemocą domową	OIK MCPR	Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, szkoły placówki służby zdrowia	2007-2010 r.
7.	Organizowanie kampanii społecznych nt. przyczyn i skutków przemocy w rodzinie	MCPR OIK	Placówki opiekuńczo – wychowawcze OAO organizacje pozarządowe Kościół placówki służby zdrowia sąd opiekuńczy, kuratorzy, szkoły, media	2007-2010 r.
8.	Udzielanie pomocy materialnej, finansowej i rzeczowej oraz organizowanie pośrednictwa w zakresie aktywizacji zawodowej.	MCPR	PUP organizacje pozarządowe	2007-2010 r.
9.	Zaangażowanie wolontariuszy do pracy na rzecz dzieci i rodzin	Zamojskie Centrum Wolontariatu	MCPR Placówki opiekuńczo – wychowawcze OAO Organizacje pozarządowe	2007-2010 r.
10.	Budowanie sieci współpracy z instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie oraz zapobieganiem niedostosowaniu społecznemu i przestępczości wśród dzieci i młodzieży	MCPR	WEiS Sąd Rejonowy Kuratorzy Organizacje pozarządowe	
11.	Rozwój współpracy z sądem opiekuńczym, kuratorami sądowymi oraz organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.	MCPR	-	2007-2010 r.

Cel operacyjny – Rozwój rodzinnych form opieki zastępczej

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Podmioty współpracujące	Termin realizacji
1.	Prowadzenie akcji informacyjnych upowszechniających rolę i znaczenie rodzicielstwa zastępczego, w tym nowe formy niespokrewnionych z dzieckiem zawodowych rodzin zastępczych	OAo	Placówki opiekuńczo – wychowawcze organizacje pozarządowe Kościoł, placówki służby zdrowia, media	2007- 2010 r.
2.	Propagowanie informacji dotyczących tworzenia i pomocy dla rodzin zastępczych na stronach internetowych	MCPR OAo	-	2007- 2010 r.
3.	Pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych	OAo	MCPR	2007- 2010 r.
4.	Przygotowanie rodzin adopcyjnych do przysposobienia dziecka i wspieranie psychologiczno – pedagogiczne w okresie preadopcyjnym	OAo	-	2007- 2010 r.
5.	Szkolenie kandydatów na rodziny adopcyjne i zastępcze	OAo	-	2007- 2010 r.
6.	Wspieranie psychologiczno – pedagogiczne osób i rodzin prowadzących rodzinną opiekę zastępczą	OAo	-	2007- 2010 r.
7.	Tworzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych	OAo	MCPR rodziny zastępcze	2007- 2010 r.
8.	Utworzenie grupy socjoterapeutycznej dla wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych	OAo	MCPR placówki opiekuńczo- wychowawcze rodziny zastępcze	2007-2010 r.
9.	Wspieranie psychologiczno – pedagogiczne rodziców naturalnych dziecka	OAo MCPR	placówki opiekuńczo- wychowawcze organizacje pozarządowe	2007-2010 r.

10.	Prowadzenie terapii rodziny naturalnej dziecka	OA MCPR	placówki opiekuńczo- wychowawcze organizacje pozarządowe	2007-2010 r.
11.	Rozwój pracy socjalnej z rodzinami naturalnymi w środowisku lokalnym	MCPR		2007-2010 r.

Cel operacyjny - Podnoszenie jakości usług w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i zapewnienie warunków prawidłowego przebiegu procesu wychowania umieszczonych w nich dzieciom i młodzieży

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Podmioty współpracujące	Termin realizacji
1.	Organizowanie i wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego (świetlice środowiskowe, świetlice socjoterapeutyczne, kluby)	MCPR WPKiSS	Organizacje pozarządowe	2007- 2010 r.
2.	Analizowanie lokalnych potrzeb w zakresie opieki nad dzieckiem i dostosowanie do nich działalności placówek	MCPR	Placówki opiekuńczo – wychowawcze OA Organizacje pozarządowe	2007- 2010 r.
3.	Standaryzacja i modernizacja placówek opieki całodobowej	Placówki opiekuńczo - wychowawcze	MCPR	2007 – 2010 r.
4.	Realizowanie programów socjoterapeutycznych i profilaktycznych	Placówki opiekuńczo – wychowawcze	WPKiSS	2007 – 2010 r.
5.	Przygotowywanie dzieci do opuszczenia placówki.	Placówki opiekuńczo - wychowawcze	-	2007- 2010 r.
6.	Intensyfikacja działań Zespołu ds. Okresowej	Placówki opiekuńczo –	OA	2007- 2010 r.

	Oceny Dziecka i podejmowanie działań w stosunku do dzieci z uregulowaną sytuacją prawną celem zapewnienia im rodzinnej opieki zastępczej.	wychowawcze		
7.	Promowanie nowych form pracy z rodziną naturalną.	Placówki opiekuńczo – wychowawcze	MCPR OAO	2007 – 2010 r.
8.	Rozwój wolontariatu i rodzin zaprzyjaźnionych w placówkach	Placówki opiekuńczo – wychowawcze	Zamojskie Centrum Wolontariatu MCPR	2007 – 2010 r.

Cel operacyjny - Zorganizowanie pomocy i wsparcia usamodzielniającym się wychowankom placówek opiekuńczo – wychowawczych

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Podmioty współpracujące	Termin realizacji
1.	Wsparcie wychowanków w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych – w tym w mieszkaniu chronionym	MCPR	WGMOŚiK Placówki opiekuńczo – wychowawcze Rodziny zastępcze Organizacje pozarządowe Opiekunowie procesu usamodzielnienia	2007 -2010 r.
2.	Wsparcie wychowanków w szkoleniu zawodowym i pozyskaniu zatrudnienia	PUP	MCPR Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna Organizacje pozarządowe Opiekunowie procesu usamodzielnienia	2007 -2010 r.

3.	Motywowanie wychowanków do nauki	M CPR Rodziny zastępcze Placówki opiekuńczo – wychowawcze	OAO Opiekunowie procesu usamodzielnienia Pedagodzy szkolni kuratorzy Organizacje pozarządowe	2007 -2010 r.
4.	Pomoc w uzyskaniu przysługujących świadczeń z tytułu usamodzielnienia	M CPR		2007 -2010 r.
5.	Działalność informacyjno - szkoleniowa	M CPR OAO Placówki opiekuńczo - wychowawcze		2007 -2010 r.

Cel operacyjny - Doskonalenie zawodowe kadr działających w obszarze pomocy społecznej

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Podmioty współpracujące	Termin realizacji
1.	Podniesienie jakości usług w zakresie zadań związanych z pomocą rodzinie i dziecku.	M CPR Placówki opiekuńczo – wychowawcze OAO OIK	Organizacje pozarządowe	2007 -2010 r.
2.	Szkolenie pracowników socjalnych oraz innych osób zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej i wolontariuszy w zakresie pracy z rodziną i form	M CPR Placówki opiekuńczo – wychowawcze OAO	Organizacje pozarządowe	2007 -2010 r.

	pomocy rodzinom.	OIK		
3.	Tworzenie stałych i doraźnych zespołów interdyscyplinarnych	MCPR Placówki opiekuńczo – wychowawcze OAO OIK	Sąd opiekuńczy Policja, prokuratura, pedagodzy szkolni, kuratorzy sądowi, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe	2007 -2010 r.
4.	Współpraca z instytucjami zaangażowanymi w pracę z rodzinami, w tym przedstawicielami sądu opiekuńczego i kuratorami sądowymi.	MCPR	organizacje pozarządowe	2007 -2010 r.
5.	Zapewnienie dostępu do literatury fachowej, niezbędnego oprogramowania i sprzętu do prowadzenia działalności szkoleniowej.	MCPR		2007 -2010 r.

Objaśnienia skrótów:

MCPR – Miejskie Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu

OAO – Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy

OIK - Ośrodek Interwencji Kryzysowej

WPKISS- Wydział Promocji Kultury i Spraw Społecznych

WEiS – Wydział Edukacji i Sportu

WGMOŚiIK - Wydział Gospodarki Mieszkaniowej, Ochrony Środowiska i Infrastruktury Komunalnej

Dokument opracowała mgr Joanna Jurgielewicz – specjalista w Miejskim Centrum Pomocy Rodzinie pod kierunkiem merytorycznym mgr Bożeny Mazur – Zastępcy Dyrektora Miejskiego Centrum Pomocy Rodzinie w Zamościu